

การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์
An Evaluating the Effective Operation of Hotel in
Stock Market: Data Envelopment Analysis

স্যานนท์ สหุนันต์¹
Sayanon Sahunan¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 10 แห่ง ระหว่างปีพ.ศ.2555-2559 โดยใช้ข้อมูลลักษณะทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) ที่รวบรวมไว้ในรายงานประจำปีจากสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และประยุกต์ใช้วิธี Data Envelopment Analysis (DEA) ในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม โดยคำนวณคะแนนประสิทธิภาพจากตัวแบบ CCR และตัวแบบ BCC เพื่อคำนวณค่าคะแนนประสิทธิภาพด้านขนาด (Scale Efficiency: SE) โดยพิจารณาในมุมมองด้านปัจจัยนำเข้า ค่าคะแนนประสิทธิภาพมีค่าระหว่าง 0-1

ผลการศึกษา พบว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและขนาดการผลิตที่เหมาะสมมีการใช้ปัจจัย

---

¹ ภาควิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา E-mail address: Sayanon.sa@dgc.ac.th

การผลิตได้อย่างเต็มที่เพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสม ในปีพ.ศ.2555 มีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 7 แห่ง ในปีพ.ศ.2556 มีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 5 แห่ง ในปีพ.ศ.2557 มีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 6 แห่ง และในปีพ.ศ.2558-2559 มีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 8 แห่ง จะเห็นได้ว่าโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ แสดงถึงความมีประสิทธิภาพทางเทคนิคในการบริหารจัดการของโรงแรมที่มีใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสม

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการดำเนินงาน, ธุรกิจโรงแรม, ผลตอบแทนต่อขนาด

Abstract

This article aimed to study the evaluation of operating efficiency of the 10 hotel businesses registered in Stock Exchange of Thailand (SET) from the year 2012-2016 by using secondary data of time series which have been collected in the annual report from Securities and Exchange Commission, Thailand (SEC) and applying Data Envelopment Analysis (DEA) method in measuring efficiency in operating the hotel businesses by calculating efficiency scores from CCR model and BCC model to calculate the value for Scale Efficiency (SE) by considering the view of input factor. The value for Scale Efficiency (SE) was between 0-1.

The result of the study found that efficiency of operating hotels in the study has efficiency in operating and appropriate production

capacity, using production factors fully in order to get appropriate products. In 2012, there were 7 efficiently operating hotels. In 2013, there were 5 efficiently operating hotels. In 2014, there were 6 efficiently operating hotels. From 2015-2016, there were 8 efficiently operating hotels. It was evident that the mostly hotels registered in the Stock Market were efficient in operating fully. This showed the technical efficiency in managing hotel using input factors to order to get appropriate products.

Keywords: Operating Efficiency, Hotel Business, Return to Scales

บทนำ

ประเทศไทยได้ถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว โดยในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยติดอันดับประเทศที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด 15 อันดับแรกของโลก โดยการจัดอันดับของ World Tourism Organization (UNWTO) และล่าสุดการจัดอันดับเมืองที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวประจำปี 2559 ของ Master Card Global Destinations Cities Index ได้ระบุว่า กรุงเทพมหานครเป็นเมืองอันดับหนึ่งที่มีผู้เดินทางมาเยือนมากที่สุดในโลก โดยสถานที่ในกรุงเทพมหานครที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั่วโลก คือ วัดและแหล่งท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร ถนนพระอาทิตย์ เป็นต้น จากรายงานสภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาฉบับที่ 7 ประจำปี 2560 สะท้อนให้เห็นว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีอัตราการขยายตัวสูงและมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติและจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศที่เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น

สัดส่วนร้อยละ 17-18 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และภาคการบริการ โดยรวมมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและเป็นการขยายตัวในเกือบทุกสาขาการบริการ โดยเฉพาะการบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวอย่างธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

การขยายตัวในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากรายงานแนวโน้มธุรกิจธนาคารแห่งประเทศไทย (2560) พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในภาคการค้าและบริการขยายการลงทุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและการเติบโตของภาคการท่องเที่ยว โดยกลุ่มธุรกิจค้าปลีกลงทุนขยายสาขาในต่างจังหวัดและหัวเมืองหลักและชายแดน ส่วนธุรกิจโรงแรมในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือลงทุนก่อสร้างโรงแรมใหม่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวและการจัดอบรมสัมมนา (MICE) ทำให้มีการลงทุนในธุรกิจโรงแรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ท เป็นธุรกิจบริการด้านที่พักที่มีความสำคัญอย่างมากในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศกว่า 9 แสนล้านบาท ถึงแม้ธุรกิจโรงแรมจะทำรายได้ให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก แต่ธุรกิจก็ยังประสบปัญหาด้านการดำเนินงาน จากบทวิเคราะห์ธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ท (2553) ได้จัดลำดับความสำคัญของปัญหาในธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ท โดยแบ่งเป็น ปัญหาด้านต้นทุน ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ด้านการตลาดและการขาย ด้านบัญชีการเงิน ด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดซื้อ และปัญหาด้านไอที ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ

อัครพงศ์ อ้นทอง (2547, น.2) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) การดำเนินงานขององค์กรเป็นตัวชี้วัดความอยู่รอดขององค์กร หากองค์กรใดมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานแสดงว่าองค์กรนั้นย่อมมีความพร้อมในการแข่งขัน โดยการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรไม่ควรพิจารณาเฉพาะปัจจัยด้านผลผลิต (Output) แต่ควรพิจารณาถึงปัจจัยการผลิตที่ใช้ ถ้าองค์กรใดที่ใช้ปัจจัยการผลิตที่น้อยและส่งผลให้ได้ผลผลิตที่มาก ลักษณะเช่นนี้คือลักษณะขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ อัครพงศ์ อ้นทอง

(2553,น.3) อ้างถึง (Barros, 2005b, pp.456-477) ว่าการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินการหรือการจัดการของธุรกิจโรงแรมมีการศึกษาในเชิงประจักษ์จำนวนน้อย เนื่องด้วยข้อจำกัดของข้อมูลและความยากในการกำหนดผลผลิตและปัจจัยการผลิตของ โรงแรม โดยระยะแรกเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนต่างๆ ของผลการดำเนินงาน และประยุกต์ใช้การวิเคราะห์การจัดการผลผลิต (Yield management) เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพในการจัดการของโรงแรม จนกระทั่งประยุกต์ใช้ Data Envelopment Analysis (DEA) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการของโรงแรม (Morey and Dittman, 1995, pp.30-35) วิธี DEA มีความเหมาะสมมากกว่าวิธีอื่นๆ และสามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพในระดับหน่วยธุรกิจได้ รวมทั้งยังสามารถตอบคำถามทางเศรษฐศาสตร์ได้ดีกว่าวิธีอื่นๆ อัครพงศ์ อันทอง (2553, น.5) กล่าวว่า สำหรับประเทศไทยมีการประยุกต์ใช้วิธี DEA เช่น อัครพงศ์ อันทอง (2547) ภาวดี ไกรสิทธิ์ (2548) เป็นต้น และวิธี SFA เช่น มิ่งสรรพ์ ขาวสะอาด และคณะ (2548) เป็นต้น ในการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงแรม ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และจังหวัด แต่ยังคงขาดการศึกษาการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเข้าจดทะเบียนของธุรกิจโรงแรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้ธุรกิจสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนระยะยาวเพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารการเงินจากการมีช่องทางระดมทุนที่หลากหลาย ตลอดจนช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือสิ่งเหล่านี้ ก็คือ การสร้างโอกาสในการต่อยอดให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างมั่นคงในขณะเดียวกัน ยังสามารถช่วยสืบทอดการดำเนินธุรกิจในระยะยาว เนื่องจากธุรกิจสามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นระบบโดยไม่ต้องพึ่งพิงอาศัยบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่เพียงลำพัง และยังทำให้สามารถดึงดูดบุคลากรที่มีความสามารถเข้าร่วมงานกับบริษัทได้ง่ายขึ้นอีกด้วย (Going Public Guide ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2552: 4) ดังนั้น การดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมกลุ่มนี้จึงเป็นที่สนใจในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงาน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการศึกษาการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้วยวิธีการวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ Data Envelopment Analysis (DEA) จากการใช้ตัวแปรด้านปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตในระดับที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถประเมินประสิทธิภาพความสามารถในการแข่งขันของโรงแรมในประเทศไทย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางนโยบายด้านการบริหารจัดการในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม พร้อมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับโรงแรมในประเทศไทยให้สามารถแข่งขันกับกลุ่มโรงแรมในภูมิภาคอาเซียนได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้แบบจำลอง Data Envelopment Analysis (DEA) เป็นวิธีการวัดประสิทธิภาพของแต่ละหน่วยผลิต (Decision Making Units: DMU) ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตหลายชนิด เพื่อให้เกิดผลผลิตหลายชนิดจากการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่ใช้ในการผลิต แล้วกำหนดระดับค่าคะแนนประสิทธิภาพและสามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพในระดับหน่วยธุรกิจได้ เนื่องจากวิธี DEA ไม่จำเป็นต้องกำหนดแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ พิจารณาเพียง

ปัจจัยนำเข้าและผลผลิตของการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจเท่านั้น จึงเหมาะสมที่จะใช้
ในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจ ถึงแม้จะมีข้อจำกัดในเรื่อง
ของจำนวนหน่วยธุรกิจที่ต้องมีจำนวนมากเพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบ และการศึกษาใน
ครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
(Quantitative Analysis) โดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการผลิต
และปัจจัยผลผลิตโดยการสร้าง Correlation Matrix จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) คือ การอธิบายความสัมพันธ์
ร่วมของตัวแปรหลายๆ ตัวที่ไม่สามารถสังเกตจากตัวแปรได้โดยตรง ด้วยปัจจัย
(Factor) จำนวนไม่มาก การวิเคราะห์ปัจจัยยังสามารถใช้ในการตรวจสอบหรือยืนยัน
ความถูกต้องของโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าเป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้หรือไม่
โดยในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทฤษฎีแบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) จาก
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2555 -
พ.ศ. 2559

ประชากรและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์จำนวน 10 แห่ง โดยพิจารณาการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมบริการหมวดธุรกิจการ
ท่องเที่ยวและสันทนาการที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจากตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทยและ
พิจารณางบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนที่รายงานต่อสำนักงาน
คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2555 - พ.ศ.2559
รายชื่อ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: รายชื่อโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (เรียงลำดับตามตัวอักษร)

โรงแรม (DMU)	ชื่อโรงแรม	ชื่อหลักทรัพย์
1	บริษัท เอเชียโฮเต็ล จำกัด (มหาชน)	ASIA
2	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน)	CENTEL
3	บริษัท ดุสิตธานี จำกัด (มหาชน)	DTC
4	บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ERW
5	บริษัท แกรนด์แอสเสท โฮเทลส์แอนด์พรอพเพอร์ตี้ จำกัด(มหาชน)	GRAND
6	บริษัท ลา구나 รีสอร์ทแอนด์โฮเทล จำกัด (มหาชน)	LRH
7	บริษัท แมนดารินโฮเทล จำกัด (มหาชน)	MANRIN
8	บริษัท โอเอชทีแอล จำกัด (มหาชน)	OHTL
9	บริษัท โรงแรมรอยัล ออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ROH
10	บริษัท แชนกรี-ลา โฮเต็ล จำกัด (มหาชน)	SHANG

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงินของโรงแรมเพื่อนำมาคำนวณด้วยวิธี DEA โดยมีปัจจัยการผลิต 5 ปัจจัยคือ หนี้สินบริษัท ส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และต้นทุนขายและบริการ ส่วนปัจจัยผลผลิตมี 1 ชนิดคือ รายได้รวมของโรงแรมรูปแบบที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 รูปแบบตามปัจจัยที่ศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยการผลิตและปัจจัยผลผลิตจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการผลิตและปัจจัยผลผลิตโดยการสร้าง Correlation Matrix จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 แสดงถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากเข้าใกล้ 0 แสดงถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำหรือไม่มีเลย เพื่อหาตัวแปรที่เหมาะสมในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานจากแบบจำลอง Data Envelopment Analysis (DEA)

2. วิเคราะห์คะแนนประสิทธิภาพด้วยวิธีการ DEA โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป DEA SOLVER คำนวณคะแนนประสิทธิภาพของตัวแบบเต็ม (Full Model) จากตัวแบบของ Banker Charnes and Cooper (1984) คือตัวแบบ CCR กรณีผลตอบแทนต่อขนาดคงที่และตัวแบบ BCC กรณีผลตอบแทนต่อขนาดแปรผัน เพื่อคำนวณค่าคะแนนประสิทธิภาพด้านขนาด (Scale Efficiency: SE) โดยพิจารณาในมุมมองด้านปัจจัยนำเข้า ค่าคะแนนประสิทธิภาพมีค่าระหว่าง 0-1

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการผลิตและปัจจัยผลผลิต โดยการสร้าง Correlation Matrix จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลที่ได้แสดงดังตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยการผลิต 5 ชนิดคือ หนี้สินบริษัท ส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และต้นทุนขายและบริการ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยผลผลิตคือ รายได้รวมของโรงแรมแสดงว่า ตัวแปรที่ใช้มีความสัมพันธ์กันทั้งหมด แสดงถึงปัจจัยการผลิตที่นำมาวิเคราะห์มีผลต่อปัจจัยผลผลิต จึงมีความเหมาะสม

ที่จะนำตัวแปรเหล่านี้มาใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานจากแบบจำลอง
Data Envelopment Analysis (DEA)

ตารางที่ 2: แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยนำเข้าและปัจจัยผลผลิตของโรงแรม

ตัวแปร	Correlation between Vectors of Values					
	รายได้รวมของ โรงแรม	หนี้สิน บริษัท	ส่วนของ ผู้ถือหุ้น	ค่าใช้จ่าย ในการ ขาย	ค่าใช้จ่าย ในการ บริหาร	ต้นทุน ขายและ บริการ
รายได้รวมของโรงแรม	1.000	0.872	0.640	0.944	0.985	0.992
หนี้สินบริษัท	0.872	1.000	0.652	0.863	0.870	0.857
ส่วนของผู้ถือหุ้น	0.640	0.652	1.000	0.712	0.668	0.608
ค่าใช้จ่ายในการขาย	0.944	0.863	0.712	1.000	0.944	0.944
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	0.985	0.870	0.668	0.944	1.000	0.978
ต้นทุนขายและบริการ	0.992	0.857	0.608	0.944	0.978	1.000

ที่มา: จากการคำนวณ

2. ผลการคำนวณค่าคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานด้วยวิธีการ DEA ซึ่งเป็นการวัดประสิทธิภาพจากกลุ่มธุรกิจโรงแรมทั้งหมด 10 แห่งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปี พ.ศ. 2555 - 2559 โดยใช้แบบจำลอง DEA ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงแรมที่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคเต็มที่จะมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1 ส่วนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคไม่เต็มที่จะมีค่าประสิทธิภาพน้อยกว่า 1 โดยทำการวัดประสิทธิภาพใน 2 แบบจำลอง คือ ตัวแบบ CCR กรณีผลตอบแทนต่อขนาดคงที่และตัวแบบ BCC กรณีผลตอบแทนต่อขนาดแปรผันโดยมีลักษณะของผลตอบแทนต่อขนาด (Return To Scale: RTS) ที่แตกต่างกัน จากนั้นเทียบอัตราส่วนระหว่าง 2 แบบจำลองค่าที่ได้จะแสดงถึงประสิทธิภาพด้านขนาด (Scale Efficiency: SE) กรณีที่ค่า SE = 1 หมายถึงโรงแรมมีขนาดการผลิตที่เหมาะสมจากการเลือกใช้ปัจจัยการผลิต แต่ถ้าค่า

SE < 1 หมายถึง โรงแรมมีขนาดการผลิตที่ไม่เหมาะสมจากการเลือกใช้ปัจจัยการผลิต และเปรียบเทียบค่าคะแนนประสิทธิภาพในแต่ละแบบจำลองในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3: แสดงผลค่าคะแนนประสิทธิภาพ CCR, BCC, SE, RTS ในปีพ.ศ. 2555

โรงแรม	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ			
	CCR	BCC	SE	RTS
ASIA	1	1	1	Constant
CENDEL	0.9740	1	0.9740	Decreasing
DTC	1	1	1	Constant
ERW	1	1	1	Constant
GRAND	0.9618	0.9923	0.9692	Increasing
LRH	0.7338	1	0.7338	Decreasing
MANRIN	1	1	1	Constant
OHTL	1	1	1	Constant
ROH	1	1	1	Constant
SHANG	1	1	1	Constant

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 3 พบว่าในปีพ.ศ.2555 มีโรงแรม 7 แห่งที่มีค่าคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานในแบบจำลอง CCR, BCC และค่า SE เท่ากับ 1 หมายความว่า ขนาดการผลิตของโรงแรมไม่มีผลต่อกระบวนการผลิตนั้น คือ มีลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงแรม ASIA, DTC, ERW, MANRIN, OHTL, ROH, SHANG มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และมีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สำหรับโรงแรม CENDEL, LRH มีค่าประสิทธิภาพจากแบบจำลอง CCR < 1 แต่ค่าประสิทธิภาพแบบจำลอง BCC = 1 ซึ่งหมายความว่าโดยรวมแล้วโรงแรมทั้ง 2 ไม่ได้มีปัญหาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพียงแต่มีขนาดการผลิตที่ไม่เหมาะสม

โดยพิจารณาได้จากค่า $SE < 1$ หมายความว่า ขนาดการผลิตของโรงงานมีผลต่อกระบวนการผลิตของโรงงาน และเป็นการผลิตแบบลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (Decreasing) กล่าวได้ว่า โรงงานทั้ง 2 ไม่ได้อยู่ในขนาดการผลิตที่เหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกับโรงงานอื่นที่อยู่ในขอบเขตการผลิตเดียวกัน สามารถลดปัจจัยการผลิตได้ในอัตราส่วนที่มากกว่าผลผลิตที่ลดลง นั่นคือ ถ้าลดปัจจัยการผลิตลงจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงงานเพิ่มขึ้น และสำหรับโรงงาน GRAND ที่มีค่าคะแนนประสิทธิภาพในแบบจำลอง CCR และ BCC น้อยกว่า 1 และมีค่า $SE < 1$ ซึ่งแสดงว่าโรงงานแห่งนี้มีปัญหาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและปัญหาด้านขนาดการผลิต โดยมีลักษณะผลต่อแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (Increasing) คือสามารถเพิ่มขนาดการผลิตได้และได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่มากกว่าปัจจัยการผลิตที่ใส่ลงไป นั่นคือถ้าเพิ่มปัจจัยการผลิตแล้วจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงงานเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4: แสดงผลค่าคะแนนประสิทธิภาพ CCR, BCC, SE, RTS ในปีพ.ศ. 2556

โรงงาน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ			
	CCR	BCC	SE	RTS
ASIA	1	1	1	Constant
CENTEL	0.9448	1	0.9448	Decreasing
DTC	0.9345	0.9759	0.9575	Decreasing
ERW	1	1	1	Constant
GRAND	0.7446	0.7520	0.9901	Increasing
LRH	0.5568	0.5653	0.9849	Decreasing
MANRIN	0.3496	1	0.3496	Increasing
OHTL	1	1	1	Constant
ROH	1	1	1	Constant
SHANG	1	1	1	Constant

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 4 พบว่าในปีพ.ศ. 2556 มีโรงแรม 5 แห่งที่มีค่าคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานในแบบจำลอง CCR, BCC และค่า SE เท่ากับ 1 คือ โรงแรม ASIA, ERW, OHTL, ROH, SHANG แสดงว่า โรงแรมทั้ง 5 แห่งมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สำหรับโรงแรม CENTEL, MANRIN มีค่าประสิทธิภาพจากแบบจำลอง $CCR < 1$ แต่ค่าประสิทธิภาพแบบจำลอง $BCC = 1$ ซึ่งหมายความว่าโดยรวมแล้วโรงแรมทั้ง 2 ไม่ได้มีปัญหาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพียงแต่มีขนาดการผลิตที่ไม่เหมาะสมโดยพิจารณาได้จากค่า $SE < 1$ หมายความว่าขนาดการผลิตของโรงแรมทั้ง 2 มีผลต่อกระบวนการผลิตของโรงแรม โดยโรงแรม CENTEL มีการผลิตแบบลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (Decreasing) กล่าวได้ว่าโรงแรม CENTEL ไม่ได้อยู่ในขนาดการผลิตที่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับโรงแรมอื่นที่อยู่ในขอบเขตการผลิตเดียวกัน สามารถลดปัจจัยการผลิตได้ในอัตราส่วนที่มากกว่าผลผลิตที่ลดลง คือถ้าลดปัจจัยการผลิตลงจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมเพิ่มขึ้น สำหรับโรงแรม MANRIN มีการผลิตแบบลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (Increasing) คือสามารถเพิ่มขนาดการผลิตได้และได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่มากกว่าปัจจัยการผลิตที่ใส่ลงไป นั่นคือ ถ้าเพิ่มปัจจัยการผลิตแล้วจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมเพิ่มขึ้น ส่วนโรงแรม DTC และโรงแรม LRH มีค่าคะแนนประสิทธิภาพในแบบจำลอง CCR และ BCC น้อยกว่า 1 และมีค่า $SE < 1$ ซึ่งแสดงว่าโรงแรมแห่งนี้มีปัญหาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและปัญหาด้านขนาดการผลิต โดยมีลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (Decreasing) กล่าวได้ว่าโรงแรมทั้ง 2 ไม่ได้อยู่ในขนาดการผลิตที่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับโรงแรมอื่นที่อยู่ในขอบเขตการผลิตเดียวกัน สามารถลดปัจจัยการผลิตได้ในอัตราส่วนที่มากกว่าผลผลิตที่ลดลง นั่นคือ ถ้าลดปัจจัยการผลิตลงจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมเพิ่มขึ้น สำหรับโรงแรม GRAND มีค่าคะแนนประสิทธิภาพในแบบจำลอง CCR และ BCC น้อยกว่า 1 และมีค่า $SE < 1$ ซึ่งแสดงว่า โรงแรมแห่งนี้มีปัญหาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และปัญหาด้านขนาดการผลิต โดยมีลักษณะผลต่อแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (Increasing) คือ สามารถเพิ่มขนาดการผลิตได้และได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

ในอัตราส่วนที่มากกว่าปัจจัยการผลิตที่ใส่ลงไป นั่นคือ ถ้าเพิ่มปัจจัยการผลิตแล้วจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 5: แสดงผลค่าคะแนนประสิทธิภาพ CCR, BCC, SE, RTS ในปีพ.ศ. 2557

โรงแรม	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ			
	CCR	BCC	SE	RST
ASIA	1	1	1	Constant
CENDEL	1	1	1	Constant
DTC	0.8030	0.8292	0.9684	Constant
ERW	0.9575	0.9849	0.9721	Constant
GRAND	1	1	1	Constant
LRH	0.6536	0.6803	0.9607	Constant
MANRIN	0.7225	1	0.7225	Increasing
OHTL	1	1	1	Constant
ROH	1	1	1	Constant
SHANG	1	1	1	Constant

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 5 พบว่าในปีพ.ศ. 2557 มีโรงแรม 6 แห่งที่มีค่าคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานในแบบจำลอง CCR, BCC และค่า SE เท่ากับ 1 คือ โรงแรม ASIA, CENDEL, GRAND, OHTL, ROH, SHANG แสดงว่า โรงแรมทั้ง 6 แห่งมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สำหรับโรงแรม MANRIN มีค่าประสิทธิภาพจากแบบจำลอง CCR < 1 แต่ค่าประสิทธิภาพแบบจำลอง BCC = 1 ซึ่งหมายความว่าโดยรวมแล้วโรงแรม MANRIN ไม่ได้มีปัญหาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพียงแต่มีขนาดการผลิตที่ไม่เหมาะสม โดยพิจารณาได้จากค่า SE < 1 หมายความว่าขนาดการผลิตของโรงแรมมีผลต่อกระบวนการผลิตของโรงแรม และมี

การผลิตแบบลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (Increasing) คือ สามารถเพิ่มขนาดการผลิตได้และได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่มากกว่าปัจจัยการผลิตที่ใส่ลงไป นั่นคือ ถ้าเพิ่มปัจจัยการผลิตแล้วจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงงานเพิ่มขึ้น ส่วนโรงงาน DTC, ERW, LRH มีค่าคะแนนประสิทธิภาพในแบบจำลอง CCR และ BCC น้อยกว่า 1 และมีค่า SE < 1 ซึ่งแสดงว่าโรงงานกลุ่มนี้มีปัญหาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและปัญหาด้านขนาดการผลิต โดยมีลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (Constant) เมื่อเปลี่ยนขนาดการผลิตจะได้ผลผลิตที่เปลี่ยนไปในอัตราส่วนที่เท่ากับปัจจัยการผลิตที่ใส่ลงไป

ตารางที่ 6: แสดงผลค่าคะแนนประสิทธิภาพ CCR, BCC, SE, RTS ในปีพ.ศ. 2558

โรงงาน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ			
	CCR	BCC	SE	RST
ASIA	1	1	1	Constant
CENTEL	1	1	1	Constant
DTC	1	1	1	Constant
ERW	1	1	1	Constant
GRAND	0.8844	0.9061	0.9760	Constant
LRH	0.8345	0.8538	0.9773	Constant
MANRIN	1	1	1	Constant
OHTL	1	1	1	Constant
ROH	1	1	1	Constant
SHANG	1	1	1	Constant

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 6 พบว่าในปีพ.ศ. 2558 มีโรงงาน 8 แห่งที่มีค่าคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานในแบบจำลอง CCR, BCC และค่า SE เท่ากับ 1 คือ โรงงาน ASIA,

CENTEL, DTC, ERW, MANRIN, OHTL, ROH, SHANG แสดงว่า โรงแรมทั้ง 8 แห่งมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีขนาดการผลิตที่เหมาะสมโดยมีลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (Constant) เมื่อเปลี่ยนขนาดการผลิตจะได้ผลผลิตที่เปลี่ยนไปในอัตราส่วนที่เท่ากับปัจจัยการผลิตที่ใส่ลงไปสำหรับโรงแรม GRAND และโรงแรม LRH มีค่าคะแนนประสิทธิภาพในแบบจำลอง CCR และ BCC น้อยกว่า 1 และมีค่า SE <1 ซึ่งแสดงว่าโรงแรมทั้ง 2 มีปัญหาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและปัญหาด้านขนาดการผลิต ซึ่งเกิดจากการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่ยังมีประสิทธิภาพไม่เต็มที่ โดยมีลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (Constant) เมื่อเปลี่ยนขนาดการผลิตจะได้ผลผลิตที่เปลี่ยนไปในอัตราส่วนที่เท่ากับปัจจัยการผลิตที่ใส่ลงไป ดังนั้นโรงแรมในกลุ่มนี้ควรมีการวางแผนในการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตให้เหมาะสมกับขนาดการผลิต

ตารางที่ 7: แสดงผลค่าคะแนนประสิทธิภาพ CCR,BCC,SE,RTSในปีพ.ศ. 2559

โรงแรม	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ			
	CCR	BCC	SE	RST
ASIA	1	1	1	Constant
CENTEL	1	1	1	Constant
DTC	1	1	1	Constant
ERW	1	1	1	Constant
GRAND	0.9918	1	0.9918	Decreasing
LRH	0.8406	0.8576	0.9801	Decreasing
MANRIN	1	1	1	Constant
OHTL	1	1	1	Constant
ROH	1	1	1	Constant
SHANG	1	1	1	Constant

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 7 พบว่าในปีพ.ศ. 2559 มีโรงแรม 8 แห่งที่มีค่าคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานในแบบจำลอง CCR, BCC และค่า SE เท่ากับ 1 คือ โรงแรม ASIA, CENTEL, DTC, ERW, MANRIN, OHTL, ROH, SHANG แสดงว่า โรงแรมทั้ง 8 แห่งมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สำหรับโรงแรม GRAND มีค่าประสิทธิภาพจากแบบจำลอง CCR เท่ากับ 0.9918 ค่าประสิทธิภาพแบบจำลอง BCC เท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าโดยรวมแล้วโรงแรมไม่ได้มีปัญหาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพียงแต่มีขนาดการผลิตที่ไม่เหมาะสม โดยพิจารณาได้จากค่า $SE < 1$ หมายความว่าขนาดการผลิตของโรงแรมมีผลต่อกระบวนการผลิตของโรงแรม โดยโรงแรม GRAND มีการผลิตแบบลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (Decreasing) กล่าวได้ว่าโรงแรม GRAND ไม่ได้อยู่ในขนาดการผลิตที่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับโรงแรมอื่นที่อยู่ในขอบเขตการผลิตเดียวกัน สามารถลดปัจจัยการผลิตได้ในอัตราส่วนที่มากกว่าผลผลิตที่ลดลง นั่นคือถ้าลดปัจจัยการผลิตลงจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมเพิ่มขึ้นสำหรับโรงแรม LRH มีค่าคะแนนประสิทธิภาพในแบบจำลอง CCR และ BCC น้อยกว่า 1 และมีค่า $SE < 1$ ซึ่งแสดงว่าโรงแรม มีปัญหาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและปัญหาด้านขนาดการผลิต โดยมีลักษณะผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (Decreasing) กล่าวได้ว่าโรงแรม LRH ไม่ได้อยู่ในขนาดการผลิตที่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับโรงแรมอื่นที่อยู่ในขอบเขตการผลิตเดียวกัน สามารถลดปัจจัยการผลิตได้ในอัตราส่วนที่มากกว่าผลผลิตที่ลดลง นั่นคือ ถ้าลดปัจจัยการผลิตลงจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมเพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 8 แสดงผลเปรียบเทียบค่าคะแนนประสิทธิภาพจากแบบจำลอง CCR กรณีผลตอบแทนต่อขนาดคงที่พบว่าระหว่างปีพ.ศ. 2555–2559 มีโรงแรม 4 แห่งที่มีค่าคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานจากแบบจำลอง $CCR = 1$ คือ โรงแรม ASIA, OHTL, ROH, SHANG แสดงว่า โรงแรมทั้ง 4 แห่งมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเต็มที่ หมายถึงโรงแรมกลุ่มนี้สามารถเลือกใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตได้อย่างเหมาะสมตลอดระยะเวลา 5 ปี ในกรณีผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ตามแบบจำลอง CCR สำหรับโรงแรม CENTEL, DTC, ERW, MANRIN ระหว่างปีพ.ศ. 2558–2559 มีค่า

ประสิทธิภาพจากแบบจำลอง CCR = 1 แสดงว่า โรงแรมมีประสิทธิภาพการดำเนินงานเต็มที่จากการใช้ปัจจัยการผลิตซึ่งค่าคะแนนประสิทธิภาพดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีพ.ศ. 2555-2557 แสดงว่า โรงแรมในกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่ดีขึ้นในการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสม สำหรับโรงแรม GRAND, LRH มีค่าประสิทธิภาพจากแบบจำลอง CCR < 1 เป็นส่วนใหญ่ระหว่างปีพ.ศ. 2555-2559 หมายถึง โรงแรมกลุ่มนี้มีประสิทธิภาพการดำเนินงานยังไม่เต็มที่จากการใช้ปัจจัยการผลิต ทางโรงแรมควรมีการวางแผนในการใช้ปัจจัยการผลิตให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสมในอนาคต

ตารางที่ 8: แสดงผลเปรียบเทียบคะแนนประสิทธิภาพจากแบบจำลอง CCR ในปี พ.ศ. 2555 - 2559

โรงแรม	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ				
	2555	2556	2557	2558	2559
ASIA	1	1	1	1	1
CENDEL	0.9740	0.9448	1	1	1
DTC	1	0.9345	0.8030	1	1
ERW	1	1	0.9575	1	1
GRAND	0.9618	0.7446	1	0.8844	0.9918
LRH	0.7338	0.5568	0.6536	0.8345	0.8406
MANRIN	1	0.3496	0.7225	1	1
OHTL	1	1	1	1	1
ROH	1	1	1	1	1
SHANG	1	1	1	1	1

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 9: แสดงผลเปรียบเทียบคะแนนประสิทธิภาพจากแบบจำลอง BCC ในปี
พ.ศ. 2555 – 2559

โรงแรม	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ				
	2555	2556	2557	2558	2559
ASIA	1	1	1	1	1
CENDEL	1	1	1	1	1
DTC	1	0.9759	0.8292	1	1
ERW	1	1	0.9849	1	1
GRAND	0.9923	0.7520	1	0.9061	1
LRH	1	0.5653	0.6803	0.8538	0.8576
MANRIN	1	1	1	1	1
OHTL	1	1	1	1	1
ROH	1	1	1	1	1
SHANG	1	1	1	1	1

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 9 แสดงผลเปรียบเทียบคะแนนประสิทธิภาพจากแบบจำลอง BCC กรณีผลตอบแทนต่อขนาดแปรผัน พบว่าระหว่างปีพ.ศ. 2555-2559 มีโรงแรม 6 แห่งที่มีค่าคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานจากแบบจำลอง BCC = 1 คือ โรงแรม ASIA, CENDEL, MANRIN, OHTL, ROH, SHANG แสดงว่า โรงแรมทั้ง 6 แห่งมี ประสิทธิภาพการดำเนินงานเต็มที่ได้จากการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมใน ตลอดระยะเวลา 5 ปี ในกรณีผลตอบแทนต่อขนาดแปรผัน สำหรับโรงแรม DTC, ERW ระหว่างปีพ.ศ. 2558-2559 มีค่าประสิทธิภาพจากแบบจำลอง BCC=1 แสดงว่า โรงแรมมีประสิทธิภาพการดำเนินงานเต็มที่ได้จากการใช้ปัจจัยการผลิตซึ่งค่าคะแนน ประสิทธิภาพดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงปีพ.ศ. 2555-2557 แสดงว่า โรงแรมในกลุ่มนี้มี แนวโน้มที่ดีขึ้นในการเลือกปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสมสำหรับโรงแรม

GRAND, LRH มีค่าประสิทธิภาพจากแบบจำลอง BCC < 1 เป็นส่วนใหญ่ระหว่างปีพ.ศ. 2555–2559 หมายถึง โรงแรมกลุ่มนี้มีประสิทธิภาพการดำเนินงานยังไม่เต็มที่จากการใช้ปัจจัยการผลิต ทางโรงแรมควรมีการวางแผนในการใช้ปัจจัยการผลิตให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้ผลิตที่เหมาะสมในอนาคต

ตารางที่ 10: แสดงผลเปรียบเทียบคะแนนประสิทธิภาพจากแบบจำลอง SE ในปี พ.ศ. 2555-2559

โรงแรม	ค่าคะแนนประสิทธิภาพ				
	2555	2556	2557	2558	2559
ASIA	1	1	1	1	1
CENDEL	0.9740	0.9448	1	1	1
DTC	1	0.9575	0.9684	1	1
ERW	1	1	0.9721	1	1
GRAND	0.9692	0.9901	1	0.9760	0.9918
LRH	0.7338	0.9849	0.9607	0.9773	0.9801
MANRIN	1	0.3496	0.7225	1	1
OHTL	1	1	1	1	1
ROH	1	1	1	1	1
SHANG	1	1	1	1	1

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 10 แสดงผลเปรียบเทียบคะแนนประสิทธิภาพจากการเทียบอัตราส่วนระหว่าง 2 แบบจำลองคือ CCR/BCC ค่าที่ได้จะแสดงถึงประสิทธิภาพด้านขนาด (Scale Efficiency: SE) หมายถึง การมีขนาดการผลิตที่เหมาะสมเมื่อค่าคะแนนประสิทธิภาพ SE = 1 พบว่า ระหว่างปีพ.ศ. 2555–2559 มีโรงแรม 4 แห่งที่มีคะแนนประสิทธิภาพ SE = 1 คือ โรงแรม ASIA, OHTL, ROH, SHANG แสดงว่า โรงแรมทั้ง 4

แห่งมีขนาดการผลิตที่เหมาะสมตลอดระยะเวลา 5 ปี สำหรับโรงแรม CENTEL, DTC, ERW, MANRIN ระหว่างปีพ.ศ. 2558–2559 มีค่ามีคะแนนประสิทธิภาพ $SE = 1$ แสดงว่า โรงแรมกลุ่มนี้มีขนาดการผลิตที่เหมาะสมในการใช้ปัจจัยการผลิตซึ่งค่าคะแนนประสิทธิภาพดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงปีพ.ศ. 2555–2557 หมายถึง โรงแรมในกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่ดีในการเลือกใช้ขนาดการผลิตที่เหมาะสมกับปัจจัยการผลิตสำหรับโรงแรม GRAND, LRH มีค่ามีคะแนนประสิทธิภาพ $SE < 1$ เป็นส่วนใหญ่ระหว่างปีพ.ศ.2555–2559 หมายถึง โรงแรมกลุ่มนี้มีขนาดการผลิตที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้ปัจจัยการผลิตทางโรงแรมควรมีการวางแผนขนาดการผลิตที่เหมาะสมในการใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ผลิตที่เหมาะสมในอนาคต

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ 10 แห่งระหว่างปีพ.ศ.2555-2559 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพิจารณาจากตัวแปรปัจจัยการผลิตและปัจจัยผลผลิตในงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการผลิตและปัจจัยผลผลิตโดยการสร้าง Correlation Matrix จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่าตัวแปรด้านปัจจัยการผลิต คือ หนี้สินบริษัท ส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และต้นทุนขายและบริการ มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงกับปัจจัยด้านผลผลิต คือ รายได้รวมของโรงแรม ตัวแปรทั้งหมดจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้วยวิธี Data Envelopment Analysis (DEA) ภายใต้แบบจำลอง CCR และ BCC ที่วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมแต่ละแห่งที่มีประสิทธิภาพบนขอบเขตการผลิตเดียวกันพบว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงแรมที่ทำการศึกษาล้วนมีมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและขนาดการผลิตที่

เหมาะสม คือมีค่าคะแนนประสิทธิภาพและค่าประสิทธิภาพด้านขนาด (Scale Efficiency: SE) เท่ากับ 1 ในปีพ.ศ.2555 มีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 7 แห่ง ในปีพ.ศ.2556 มีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 5 แห่ง ในปีพ.ศ.2557 มีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 6 แห่ง และในปีพ.ศ.2558-2559 มีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 8 แห่ง จะเห็นได้ว่าจำนวนโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในปีพ.ศ.2558-2559 แสดงถึงความมีประสิทธิภาพทางเทคนิคในการบริหารจัดการของโรงแรมที่เพิ่มขึ้นจากการใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสมซึ่งผลของการศึกษานี้สามารถนำไปสู่แนวทางในการวางแผนนโยบายการดำเนินงานของโรงแรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยเฉลี่ยของกลุ่มธุรกิจโรงแรมได้ในระยะยาว เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมสามารถปรับใช้ปัจจัยการผลิตให้เหมาะสมกับขนาดการผลิตและสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดจากความผันผวนทางเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประเมินคะแนนประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานและขนาดการผลิตที่เหมาะสมของแต่ละโรงแรมเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนการดำเนินงานนโยบายของโรงแรมโดยพิจารณาจากแนวโน้มของค่าคะแนนประสิทธิภาพที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขประสิทธิภาพการดำเนินงานภายในกรอบนโยบายของโรงแรมให้มีประสิทธิภาพเต็มที่จากการใช้ปัจจัยการผลิตให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม แต่ยังไม่ได้พูดถึงการปรับใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมในกรณีที่โรงแรมนั้นมีประสิทธิภาพการดำเนินงานไม่เต็มที่ ซึ่งผู้สนใจสามารถนำไปใช้ในการศึกษาทำวิจัยในครั้งต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2552). Going Public Guide. สืบค้นจาก https://www.set.or.th/th/products/listing/files/Going_Public_Guide_2009.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานสภาวะเศรษฐกิจไทย. สืบค้นจาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8404
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2560). รายงานแนวโน้มธุรกิจ. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/Pages/BLP.aspx>
- ประสพชัย พสุนนท์, สุดา ตระการเฉลิมศักดิ์. (2556). การประเมินประสิทธิภาพสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี. สืบค้นจาก <http://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/viewFile/30664/26463>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2559). รายงานงบการเงินบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก <http://market.sec.or.th/public/idisc/th/FinancialReport/FS-0000000554>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). รายงานสภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว. สืบค้นจาก <http://www.mots.go.th/ewtdllink.php?nid=8404>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2553). บทวิเคราะห์ธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ท. สืบค้นจาก <http://www.sme.go.th>

- อักรพงศ์ อ้นทอง. (2552). เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษเรื่องการประเมินประสิทธิภาพด้วยวิธี Data Envelopment Analysis (DEA). สืบค้นจาก http://irid.bu.ac.th/annouce/Training/code/Present_DEA_01-07-12_UN.pdf
- อักรพงศ์ อ้นทอง, มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด. (2552). การเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพในการจัดการของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่. สืบค้นจาก <http://www.econ.tu.ac.th/oldweb/?action=journal&menu=26&type=journal&issue=27&pgmenu=77>
- อัษฎางค์ อารีย์ไทย. (2551). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยโดยใช้ Data Envelopment Analysis (DEA). (ค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา. สืบค้นจาก <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/it/0989/title-biography.pdf>
- Cooper, W.W., Seiford L.M. and Zhu, J. (2004) Handbook on Data Envelopment Analysis, (Springer: Kluwer Academic Publishers, Boston).